

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-299

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Lahti, Tuukka			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Sosiaaliturvan väärinkäytön ymmärtämistyylit - sosiaaliturvaetuuksien käyttäjien käsityksiä sosiaaliturvan väärinkäytön ilmiöstä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipolitiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-04-18	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 67
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan sosiaaliturvan väärinkäytön ilmiötä pitkään sosiaaliturvaetuuksia käyttäneiden ihmisten näkökulmasta. Tutkimuksen lähtöolettamuksena on havainto siitä, että sosiaaliturvan väärinkäytöksiä ei pidetä kovinkaan suurena rikkomuksena. Tästä olettamuksesta johdetaan kolme tutkimuskysymystä: kuinka suurena rikkomuksena sosiaaliturvan väärinkäyttöä pidetään, millaiset tekijät määrittävät kielletyksi koettua väärinkäyttöä ja millaiset tekijät puolestaan oikeuttavat väärinkäytökset?</p> <p>Tutkimuksen aineisto koostuu kymmenen pitkään sosiaaliturvaetuuksia käyttäneen henkilön teemahaastatteluista. Osa haastatteluista henkilöistä on myös itse tehnyt sosiaaliturvan väärinkäytöksiä, mutta pääasiallisena haastateltavia yhdistävänä tekijänä on pitkä kokemus erilaisten sosiaaliturvaetuuksien käytöstä.</p> <p>Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä toimii lähinnä kriminologisen tutkimuksen parissa sovellettu neutralisaatioteoria sekä teoriasta johdettu ymmärtämistyylin käsite. Ymmärtämistyylin käsitteellä viitataan taipumukseen ja halukkuuteen hyväksyä erilaisia anteeksianto- ja oikeuttamisperusteita normirikkomusten arvioinneissa. Tarkastelun painopiste on siis tavoissa, joilla ihmiset ”ymmärtävät” erilaisia normirikkomuksia. Tässä tapauksessa sosiaaliturvan väärinkäytöksiä.</p> <p>Tutkimuksessa käy ilmi, että sosiaaliturvan väärinkäyttöä ei pidetä kovinkaan suurena rikkomuksena. Suhtautuminen väärinkäytöksiin on kuitenkin kaksijakoista. Tietynlaiset väärinkäytökset ollaan valmiita hyväksymään mutta toisia ei. Tuomittavaa väärinkäyttöä määrittää muun muassa väärinperustein saadun summan suuruus sekä väärinkäyttäjän taloudellinen asema ja elämäntapa. Sosiaaliturvan väärinkäytöksiä ymmärretään puolestaan neljällä tavalla: asiakkaiden taloudellisen ahdingon kautta, aiheutuneiden vahinkojen kiistämisellä, kansalaisuuden mukanaan tuoman oikeutuksen turvin sekä yhteiskunnassa yleisesti vallitsevaan alhaiseen moraaliin vetoamalla.</p> <p>Tutkimuksen tärkeimmät lähteet ovat Janne Kivivuoren tutkimus ”Varas varkaana” sekä Hartley Deanin ja Margaret Melrosen artikkeli ”Manageable Discord”.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords sosiaaliturva - väärinkäyttö haastattelututkimus - asiakkaat - sosiaalitoimi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			